

ПСИХОЛОГІЧНА СКЛАДОВА СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ПРОФЕСІОНАЛА

Матвієнко В.В.,

*здобувач вищої освіти спеціальності 231 «Соціальна робота»,
Чорноморського національного університету імені Петра Могили,
м. Миколаїв, Україна*

В сучасному світі першочерговості набуває питання розвитку національної освіти, зокрема, розробки шляхів удосконалення професійної майстерності майбутніх фахівців, що зумовлено закономірностями суспільного розвитку і потребами ринку праці. Підготовка до професійної діяльності передбачає передусім розвиток та формування особистості, яка здобуває певну професію, ґрунтуючись на соціально-психологічних основах, що спрямовують процес фахової підготовки на успішне становлення майбутнього професіонала.

Загально визнаним є розуміння того, що «професіонал - це психологічно зріла, всебічно та гармонійно розвинена особистість, яка, опираючись на здобуті під час навчання знання, прагне максимально реалізувати свої фахові уміння, практичні навички та творчі здібності для досягнення успіху в професійній сфері».

Становлення особистості професіонала, як правило, має свої характерні особливості, зумовлені об'єктом діяльності, тому професійна підготовка майбутніх фахівців має здійснюватись із урахуванням існуючих вимог, що висуває до неї діяльність. Результатом фахової підготовки є готовність до професійної діяльності [1]. До складових частин професійної готовності майбутнього фахівця до діяльності фахівці відносять:

- психологічну готовність – сформованість певного рівня спрямованості на професійну діяльність;
- практичну готовність – наявність сформованих на прогнозованому рівні професійних умінь та навичок;
- науково-методичну готовність – володіння повним обсягом суспільно-політичних, педагогічних і спеціальних знань, необхідних для професійної діяльності;

- фізичну готовність – відповідність стану здоров'я та фізичного розвитку вимогам професійної працездатності;

- психофізіологічну готовність – наявність відповідних передумов для трудової діяльності й оволодіння певною спеціальністю, професійно значущими якостями особистості.

Під професійно важливими якостями розуміємо психофізіологічні, психологічні характеристики та здібності особистості фахівця, що розвиваються і формуються у процесі професійної підготовки й практичної діяльності.

Водночас професійний розвиток охоплює передусім такі особистісні структури, що становлять психологічну основу засвоєння й оволодіння різними видами діяльності та є конститутивними для професійного успіху.

До змісту психологічних основ професійної підготовки можна віднести: систематичне, цілеспрямоване вивчення та врахування психологічних особливостей, особистісних якостей майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки; дослідження психологічних умов успішної підготовки та особливостей пізнавальних й емоційно-вольових процесів, індивідуально-психологічних особливостей майбутніх фахівців, рівня розвитку їхніх професійно важливих якостей у процесі підготовки до майбутньої діяльності; формування у процесі фахової підготовки психологічної готовності до професійної діяльності, що передбачає наявність необхідних психофізіологічних, психологічних характеристик, професійно важливих якостей, мотивації; розвиток психологічної придатності до певного виду діяльності (сукупність психологічних, фізіологічних характеристик, якостей і потенційних можливостей особистості, високого рівня психологічної готовності до праці) [2].

Отже, можна сказати, що особистісна орієнтація професійної підготовки майбутніх спеціалістів спрямована не лише на засвоєння студентами знань, умінь, навичок і форм поведінки в процесі навчання, а й на формування певної структури особистісних якостей. Це положення визначає актуальність пошуку шляхів інтеграції змісту і форм професійної освіти, завдяки яким забезпечується формування інтегративних професійних якостей студентів – майбутніх фахівців.

Список використаних джерел:

1. Балл Г.О. Психологія праці та професійної підготовки особистості: навч. посібник / Г. О. Балл, М. В. Бастун, В. І. Гордієнко та ін. – Хмельницький: ТУП, 2001.– 330с.

2. Іванова Н.Г. Психологічні основи професійної підготовки: історія та сучасний стан/ Н.Г.Іванова// Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. праць [за ред. С.Д.Максименка].– К.: Інститут психології ім.Г.С.Костюка НАПНУ, 2010.– Т.ХІІ.– Ч.4.– С.158–165